

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan svečer, izimki nedelje in prazniki, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstopenjske peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Javni shod „Slovenskega društva“

v Ljubljani dne 15. majnika 1892.

Včerajšnji dan naj si zapiše „Slovensko društvo“ z zlatimi črkami v svojo kroniko. Bil je ta njegov shod slovesen protest inteligencije slovenske stolice zoper herostratsko početje naših domačih razkolnikov, bil pa je ob jednem tudi odločen odpor zoper sedanjo našo državnozbornsko politiko, katera več ali manj opravičuje nebržnost vlade slovenskim zahtevam nasproti. Te pomembne manifestacije ni zamoglo zabraniti niti podlo klevetanje klerikalnega organa, niti vladna prepoved v dvanajsti uri. Sedaj pač nikomur ne more biti nejasno, v katerem taboru je inteligencija in nezavisno narodnjaštvo. Le tako naprej, „Slovensko društvo“ — in hoc signo vinces!

Ob določeni uri zbralo se je v prostornem in elegantnem salonu „pri Maliči“ nad 200 članov in prijateljev društva iz najboljših naših meščanskih krogov in vrh tega lepo število somišljenikov z dežele. Dvorana bila je natlačeno polna in prekasno došli morali so se vsled tega zadovoljiti s prostorom na koridorju. Mnogo jih je tudi odšlo videč, da ne dobe prostora.

Udeležba bila je torej zlasti glede na lepo spomladansko vreme, ki je marsikoga že v jutro izvalilo v sveži gorenjski zrak in pa glede na to, da se cesarsko uradništvo iz lahko umevnih razlogov shoda ni udeležilo, uprav velikanska. Ob 11. uri otvoril je društveni predsednik g. notar Gozola zborovanje. Naznanil nam je po običajnem pozdravu in potem, ko je predstavil zboru vladnega zastopnika g. nadkomisarja Parmo, da se je društvo vsled zadnjih dogodov v državnem zboru čutilo poklicano, dati duška vznemirjenemu javnemu mnenju; poleg tega razpravljati se ima na shodu narodnogospodarsko vprašanje, katero je za razvoj naše stolice eminentnega pomena. Prvo točko dnevnega reda pa je visoka vlada v zadnjem hipu prepovedala. Društveno vodstvo se je zoper to prepoved brzojavnim potom pritožilo na ministerstvo, sklicevaje se na to, da mora biti pač tudi na Slovenskem dovoljeno, kar je dovoljeno po vsi Avstriji in da ima vrh tega vlada pravico nadzorovati zborovanje po svojem zastopniku ter pravočasno zaprečiti kako eventualno nezakonitost. Na to svojo pritožbo društvo do otvoritve shoda ni dobilo nikakršnega odgovora in vsled tega pač ne preostaje družega, nego smatrati prepoved za prepoved. Glede na to ni smeti prečitati mnogoštevilnih brzojavnih in pismenih pritrdil k prepovedani točki dnevnega reda, ki so društvu došla iz Pulja, Kranja, Škofjeloce, Idrije, Postojane, Ilirske Bistrice in drugih krajev.

To poročilo g. predsednika je zbor na vednost vzel z občutki, ki so izvirali iz stvari in njene narave. Sedaj pa se zgleda k besedi referent prepovedane točke, deželni poslanec g. Ivan Hribar, izrekajoč svoje zatudenje nad postopanjem vlade. Saj smo hoteli kritikovati vendar le postopanje svojih poslancev, ne pa ono g. pravosodnega ministra. To pa je bilo še vsikdar dovoljeno. Čemu torej to kršenje svobode kritike, ki je volilcem proti izvoljencem povsod pripuščena? Govornik priporoča zategadelj, naj „Slovensko društvo“ označeno postopanje vlade obžaluje, ter naj odobri, da je odbor vložil rekurz.

Kakor je navzočno občinstvo govornika že pri nastopu pozdravilo z burnimi živoklici, tako je tudi njegovim besedam živahno pritrdilo.

Na to preide se k drugi točki dnevnega reda „o Dunajskih prometnih predlogih pa o vojaškem oskrbovalnem skladišču in bolnici v Ljubljani.“

Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, burno pozdravljen, je po nekaterih uvodnih besedah govoril: V kakšni zvezi so sedaj v Dunajskem parlamentu v obravnavi stoječe prometne naprave z vojaško bolnišnico in oskrbovalnico Ljubljansko? Odgovor bode kratek in vsakomur razumljiv. Visoka c. kr. centralna državna uprava ima oči le za to, kar je okolo in blizu nje, ne vidi pa ali noče videti, kako silno potrebna so druga glavna mesta dobrohotne podpore od strani države. In ravno sedaj, ko so se obravnavale Dunajske prometne naprave v parlamentu, za katere bode država izdala nad 40 milijonov, mora se nam opravičenost trditve, da država za Ljubljano čisto nič ne stori (Res je!), predočiti prav intenzivno, ko smo slišali, kako je odgovorilo vojno ministerstvo občinskemu svetu glede odprave vojaške bolnišnice. „Mi ne čutimo pomanjkljivosti te bolnišnice, nam zadostuje; zidajte nam drugo na Vaše troške!“ To je bil znameniti odgovor. Dovolite mi, da le na kratko naštevam vsebino vladne predloge glede Dunajskih prometnih naprav. Ko so na željo preavetlega cesarja padle meje mej Dunajem in Dunajskimi predkrajji, ko se je ustanovil „veliki Dunaj“, čuli so se takoj glasovi, da se morajo iz centra odmakniti razne vojašnice, katere so bile dozidane ne še dolgo in so stale dosti milijonov. Tu vojaški erar ni bil tesnosrčen, ni naglašal, da zadostujejo popolnoma vojašnice, nego, kakor na komando, kričali so vsi: proč z njimi, naj velja kar hoče. (Čujmo!) Komaj je bilo to dognano, že so se čule pritožbe od strani onega prebivalstva Dunajskega, katero je stanovalo v predkrajjih; povišale so se namreč po premembi Dunajskih mej užitiine itd. in vse potrebščine izdatno, zato je naraščala razburjenost po predkrajjih in vrh tega oglasalo se je na tisoče delavcev brez dela, zahtevali so dela, kruha. In to je, skoro bi rekel, glavni povod, da je država mislila na uresničenje raznih prometnih naprav; k temu jo je tudi silil Dunajski občinski svet, ki bode z velikansko državno podporo dosegel, česar bi sicer nikdar ne mogel izvesti po lastnih močeh. — Iz poročila bugatnega odseka o vladni predlogi glede prometnih naprav Dunajskih razvidimo, da se delé v štiri vrste: 1. Dunajska mestna železnica, glavna proga in lokalne železnice; 2. reguliranje rečice Dunaj; 3. glavni zbiralni kanali poleg Dunava; 4. preuredba dosejanega Dunavskega kanala v pristanišče. — Če bolj na drobno razmotravamo prometne naprave, lahko pridemo do sklepa, da je pač Dunajska glavna železnica v interesu države, posebnob ob vojnem času, nikakor pa ne lokalne železnice; dalje, da je morda še naprava pristanišča v državnem interesu, nikakor pa ne nova kanalizacija in regulovanje rečice Dunaj; ti zadnji napravi sta v eminentnem sanitarnem interesu glavnega mesta, ker odstranili se bodo sanitarni nedostatk in pridobilo mnogo terena za nove zgradbe. In ako sedaj pregledamo vladne predloge, koliko bode država žrtvovala za te prometne Dunajske naprave, se prepričamo, da bode država prevzela za zgradbo glavne proge Dunajske železnice 87,5 % vsega zneska, za lokalne železnice 85 %, za glavne kanale 5 %, za pristanišče 66 % in za reguliranje rečice Dunaj od 1. januarja 1898 naprej obrestovanje in amortizacijo zneska 5 milijonov. Troški za vse navedene prometne naprave proračunjene so na

64 milijonov; od teh prevzela bode država nad 40 milijonov, mesto Dunaj 15 milijonov, dežela nižjeavstrijska pa 10 milijonov. To so ogromne svote, katere pridejo manj ali več vse na korist Dunajskemu mestu. Mi prestolnemu mestu pač privoščimo vzgleden razvoj in napredek, a dovoljeno nam bode pa vendar misliti in izreči z vso opravičenostjo, zakaj ni država primerno tudi tako dobrohotna drugim glavnim mestom avstrijskim? In ako se glede tega ozremo le nekoliko po naši Avstriji, zasledimo takoj žalostno prikazen, da so merodavni faktorji veliko manj naklonjeni onim deželam ali mestom, v katerih prebiva slovansko prebivalstvo ali v katerih imajo odločilno besedo Slovani. (Burno, dolgo odobravanje.) Ne bodem ostal dolžan dokaza! Tako vidimo, da se je iz državne blagajnice že mnogo storilo za razvoj mesta Gradec, zidalo tam vseučilišče, razne inštitute in gimnazije, isto tako v Celovci pošto, obrtno šolo, gimnazijo, tudi Maribor se nima v tem obziru pritožiti. Sedaj si pa oglejmo slovansko mesto Prago! (Dobro!) Tam ne najdemo one naklonjenosti nasproti Praški občini, kakor v Gradci, Celovci, Mariboru, čeravno so tam nedostatkji glede razvoja mesta v sanitarnem, socialnem in olepševalnem obziru prav veliki. Reguliranje Moldave, odprava židovskega dela mesta, kanalizacija, vodovod, vse to še čaka rešitve, stalo bode to milijonov, katerih pa ne zmore Praška občina, a država bila je dosedaj gluha in slepa. (Istina! Čujte!) Zatorej bila je pred kratkim deputacija pri presvetlem cesarji in pri ministrih, prosila je državne podpore v izvedbo teh navedenih, neubodno potrebnih in prekoristnih naprav. Da bode država merila mestu Pragi z drugo vatlo, kakor Dunaji, smemo biti prepričani. (Tako je!) — In sedaj stopimo v Ljubljano! Za razvoj in olepšavo glavnega našega mesta storila ni država ničesar, a vendar se nahaja tukaj mnogo državnih uradov, ki plačujejo drago najemščino, ki bi pa potom amortizacije kmalu prišli do lastnih poslopij. Deželna vlada ima v treh hišah raztresene urade, a manjka tudi justičnega in poštne poslopja, najbolj žalostne razmere so pa v naših učnih zavodih. Gimnazijsko poslopje zadostuje komaj za gimnazijo s 3—400 učenci (Čujte!), v njej pa sta danes nastanjeni dve gimnaziji, pritlični prostori so vlažni, temni, pravo ognjišče za razne bolezni pri mladini, kar je tudi konstatiral deželni šolski in zdravstveni svet. In te grozne sanitarne nedostatke razkrili so že državni poslanci, v deželnem zboru bilo je že mnogokrat čuti upravičenih pritožb, a učni minister ne vidi nič, ne sliši nič. (Živahno odobravanje in veselost.) Ozrimo se sedaj na vojaško bolnišnico in oskrbovališče, katera, stoječa sredi mesta, ovirata razvoj mesta v najlepšem kraju. Ona zavzemata tukaj velik areal, na katerem bi se lahko gradila najlepša poslopja, bilo bi tu pravo mesto za vladno, pošno in justično poslopje. Vojaški erar pravi, da bolnišnica popolnoma zadostuje, torej ni uzroka omisliti si drugo. V resnici zadostuje za pičlo število bolnikov, katero se oskrbuje ob času miru, vprašam pa, ali bode zadostovalo, ako bode tukaj na stotine ranjenih in bolnih vojakov ob času vojne? (Čujte!) V bolnišnici, posebno za kirurškične slučaje, treba je visocih, zračnih in svetlih prostorov, v sedanjih so pa večinoma majhne sobe, ki se ne morejo prezračiti, tudi se v njej nahaja mnogo temnih lukenj in prostorov raznovrstne velikosti, ker je sestavljena iz raznih, ne po jednotnem načrtu zidanih poslopij. Mrtvašnica je grozovita, dvorane za

operacije manka, sploh vsi bolnišnični prostori so neprimerni sedanjim sanitarnim zahtevam. A ona je tudi oddaljena od stanovališč vojakov, vse vojašnice se nahajajo na periferiji v Šent Peterškem in Poljanskem predmestju, koliko bolj pripravna bi bila bolnišnica in oskrbovališče v bližini vojaških stanovanj! In tega starega, neprimernega in sanitarno neprimernega poslopja noče odstopiti vojaški erar mestu, katero mu ponuja za zgradbo nove vojaške bolnišnice veliko svoto 180.000 gld. (Čujte, čujte!) Omeniti mi je še, da so se že vršile obravnave, ali bi sploh ne kazalo spremeniti sedanjo garnizijsko bolnišnico v tako zvani „Truppen-spital“. Število bolnih vojakov je namreč po navadi tako pičlo, skoro toliko, kolikor je vojaških zdravnikov v Ljubljani. (Veselost.) „Truppen-spital“ bi imel morda prostora za 100 bolnih, kar zadostuje popolnoma ob času miru; število vojaških zdravnikov, tukaj nastavljenih bise zmanjšalo in vojaški erar mnogo prihranil, ako bi se uresničila tapopolnoma opravičena prememba. In ker se navadno računa pri bolnišničnih zgradbah na posteljo 1000 gld., bi mogel vojaški erar si zgraditi s kupnino 180.000 gld. lepo, sanitarno dobro urejeno bolnišnico za 180 postelj, erar pa bi samo potrošil nekoliko tisočakov za stavbeni prostor, ki v bližini nove vojašnice ne bode stal mnogo. (Dobro! Dobro!) Res, da ob času vojne taka bolnišnica ne bi zadostovala, a tudi sedanja ne zadostuje, kakor smo se že prepričali, takrat se bodejo, kakor dosihmal, anektirale šole in druga poslopja a še ti ne bojo zadostovale. (Res je!) — Častita gospoda se je po teh razjasnilih prepričala, da vojaški erar noče spoznati koristi take transakcije, ali da ima posebne uzroke, ko noče ustreči skromni želji glavnega mesta. Ako se ta malenkostna prošnja v paralelo stavi z darilom, koje bode dobilo glavno mesto Dunaj, mora pač človek skoraj misliti, mero-davni faktorji našemu glavnemu mestu niso naklonjeni, da je zanemarjajo, a tudi zanemarjajo državne koristi. (Burno odobravanje.) Občinski svet te reči gotovo ne bode pustil iz očí, ker se mu zdi silno važna za razvoj, za asanacijo in olupšavo glavnega mesta. Ker hoče tudi on skrbeti, da dobivajo obrtniki in težaki (Dobro! Dobro!), ki vsi stokajo pod sedanjim težkim bremenom, dela za več let, zatorej bodo pa še dalje storil potrebne korake, da se vender le jedenkrat reši ugodno to važno vprašanje. (Obče odobravanje in ploskanje.) K temu pripomoti so pa tudi dolžni državni poslanci kranjski; poslanec Ljubljanskega mesta storil je v tem oziru že jeden korak, a tudi drugi slovenski poslanci bodo gotovo se radi pridružili kranjskim tovarišem, spoznavajoč, da, če se razvija in napreduje središče, blagodejno upliva to tudi na periferijo. Naj bi se torej vsi slovenski poslanci energično in vstrajno poprijeli tega dela, naj bi vlado pri vsaki priliki opozarjali na veliki nedostatek, ki ovira razvoj, asanacijo in olupšavo glavnega mesta, naj bi pa tudi odposlanec v delegacijo ob pravem času povzdignil svoj glas. (Prav tako!) Z združenimi močmi bode končno vender le zmagala želja vseh meščanov, ki so v tem vprašanji vsi jedini, naj so katerega koli političnega mišljenja, katere koli narodnosti. (Burno in dolgo pritrjevanje.) Priporočam Vam torej, da vsprejmete sledečo

resolucijo:

1. „Na današnjem shodu zbrani člani „Slovenskega društva“ se strinjajo popolnoma z namerami občinskega sveta, odpraviti vojaško bolnišnico in oskrbovališče iz mestne sredine, ker je sedanje stališče iz sanitetnega obzira nedopustno ter ovira razvoj, razširjatevin olupšavo mesta. Obžalujemo, da visoka c. kr. državna uprava ničesar ne stori za napredek glavnega mesta, kar svedoči faktum, da so skoro vsi državni uradiv najetih prostorih nastanjeni, da se nahajati v jednom poslopji dve prenapolnjeni gimnaziji in da se stavljajo neutemeljene ovire glede odkupa in premestitve vojaške bolnišnice in oskrbovališča, katerih pravi prostor bi bil v bližini zunaj mestaležečih vojašnic. Pričakujemo z vsopravico, da bode visoka c. kr. državna uprava vender jedenkrat dejansko kazala se naklonjeno glavnemu mestu vojvodine Kranjske, ka-

kor je to storila v veliki meri nasproti Dunajskemu glavnemu mestu pri novih prometnih napravah.

2. Resolucijo naj odbor „Slovenskega društva“ pošlje zavezi slovenskih in hrvatskih državnih poslancev s prošnjo, naj izvoli namere občinskega sveta Ljubljanskega posebnog glede odkupa vojaške bolnišnice in oskrbovalnice vstrajno in toplo podpirati in zagovarjati pri visoki c. kr. državni upravi.“

Navzočno občinstvo je pazno sledilo temu vezelanimivemu in vestno sestavljenemu poročilu ter se konečno zahvalilo g. poročevalcu z glasnim in živahnim odobravanjem.

Društveni predsednik otvori debato o tej točki. (Konec prih.)

Državni zbor.

Na Dunaji 14. majnika.

Danes je bil takozvani „veliki dan“. Finančni minister izročil je poslanski zbornici vladne predloge o regulaciji valute. Poslancev se je zbralo veliko število in da čujejo sleharno besedo ministrovo, zbrali so se okoli dr. Steinbacha mize in z velike pozornostjo poslušali njegov eksposé, a ko je končal — ploskali so mu le nekateri vladi v vsakem slučaju udani poslanci, vsi drugi pa niso prikrivali svojega iznenadenja. Vsakdor je sicer osvedočen, da ima finančni minister resno voljo stabilizovati našo vrednoto, a isto tako je vsakdor prepričan, da tega skoro ni doseči po teh predlogah, katere je izdelala vlada. Nemška levica, o kateri se je doslej sploh mislilo, da je najbolj uneta za regulacijo valute, se nič kaj ne ogreva za vladne predloge, zlasti ji ne ugaja, da je vlada določitev skoro vseh važnejših stvari pustila za poznejšjo dobo, da namreč ne določa natančno, kdaj bode začela plačevati v gotovini in kdaj bode vzela iz prometa državni papirnati denar. Levica tirjala bode v tem obziru določnega pojasnila in od vladnega odgovora je zaviano, kako bode ravnala. Ker je pa finančni minister izrecno povedal, da rajši odstopi, kakor da bi v tem obziru odjenjal, utegne priti vlada v veliko stisko in bode potrebovala vsak posamen glas. — Poljaki se držé jako rezervirano. Izvolili so poseben komité, kateri bode pretresal vladne predloge in o tem končno poročal klubu. Finančni minister prišel bode v sredo v poljski klub, da podá potrebna pojasnila. Splošno se sodi, da hočejo Poljaki, za katere je kot agrarce vladna predloga ugodna, imeti za svoje glase posebnih koncesij. Hohenwartovega kluba člani tudi v tem vprašanji niso jedini. Večina sodi vladne predloge jako optimistično, dočim se ji zlasti nemški klerikalci upirajo prav odločno in energično. Nemški nacionalci so s predlogo še dosti zadovoljni, le to jim ne ugaja, da bode tudi v tem slučaju obveljalo staro razmerje mej Avstrijo in Ogersko, to je 70:30. Ekspozé finančnega ministra pa jim ni ugajal kar nič. Mladočehi so odločni protivniki nameravani regulaciji iz stvarnih in političnih razlogov, a najhujši nasprotniki so Dunajski protisemitje, kateri trdé, da ta predloga ne sme obveljati, pa če bi morale opozicijske stranke začeti obstrukcijo. Začetkom seje stavlil je posl. dr. Ferjančič nujni predlog, naj vlada nemudoma da preiskati po povodnji prouzročene škode v dolinah pri Planini, Cirknici in Ložu in naj za podporo prebivalstva takoj zahteva potrebnih kreditov. Predlog izročil se je budgetnemu odseku, da poroča o njem tekom osmih dnij.

Posl. Spinčič stavlil je predlog, naj se otvori debata o odgovoru ministerskega predsednika na interpelacijo glede isterskih razmer. Zbornica je ta predlog odklonila.

Na to je povzel besedo finančni minister dr. Steinbach: Z Najvišjim dovoljenjem izročam visoki zbornici nekatere zakonske načrte, tičočé se ureditve vrednote in konvertovanja nekaterih vrst državnih dolgov. Da je naša vrednota potrebna reforme, tega ne taji nihče, a čim so prišle nekatere določbe reforme v javnost, čuli so se razni pomisleki. Velik del občinstva sodi o vrednoti uprav fatalistično. Vsakdo čuti, da to, kar imamo sedaj, ni dobro, a vsakdor misli, da je to stvar težko rešiti in marsikdo sodi celo da je najbolj, če se ne spremeni ničesar. Znano Vam je, da je — ni še davno tega — izginila ažijska na srebro, ne da bi bila vlada kaj storila zato, in da je došlo jako mnogo

srebrnih goldinarjev v promet, katerih pa ni izdala vlada. Kdo jamči zato, da se vse to že jutri ne spremeni, zlasti ako se kaj nepričakovanega dogodi. Kakor druge države, zadeva tudi nas dolžnost, storiti kar mogoče, da se zboljšajo vrednotne naše razmere, in želja, storiti kaj v tem obziru, je povod tem predlogam. Nedostatke sedanje vrednote je na vsak način odpraviti. Naglašam, da tega ni doseči brez posebnih žrtv, kajti predloge niso izvršljive, ako se ob jednom ne nakupi dovolj rumene kovine, in ta velja dosti denarja. Predloge imajo namen odpraviti aleatorične elemente od vrednote, ter jo stabilizovati. Kar vlada predlaga, povedano je v naslovu prvega zakona, s katerim se določa, da se uvede kronska vrednota. Nova ta vrednota je vrednota bodočnosti za Avstro Ogersko. Za sedaj se predlaga samo določitev in obligatorna upeljava te vrednote, a vse, kar je s tem v zvezi, nadaljši razvoj stvari do tedaj, ko se bodo začela plačila v gotovini, določilo se bode pozneje legislatornim potem. Na ta pot ni moči kreniti, potem pa se ustaviti na polovici pota. To je sedanja situacija. Skrbeti je le, da se ne stori nepremišljen korak. Z mnogih strani se ugovarja, da sedanji čas ni primeren za regulacijo valute. Ta misel se naglašá zlasti z dveh strani, katerih vsaka zahteva kaj drugega, kontradiktorično si nasprotnega. Povdarja se, naj se zopet kakor l. 1879. začne kovanje srebra na zasobnike, da dobi naš papirnati denar srebru jednako vrednost. To je stališče absolutnega interesa dolžnikov, a prouzročila bi se na ta način prava revolucija cen, in zato ga ni moči odobriti. Druga stranka upa, da se bode zvišala vrednost našega denarja, da je torej ostati v sedanjih razmerah. To je stališče absolutnega interesa upnikov. Ta stranka upa, da bode prišlo do rehabilitacije srebra, da se bode zopet doseglo mej zlatom in srebrom staro razmerje, to je 15½:1. Dutlej bilo bi ustaviti kovanje srebra popolaoma. — Ti dve stranki stojita druga proti drugi a vzlic temu sta se združili, ker se obé upirata novi vrednoti. Nasproti njima je moje stališče to-le: Jaz nečem, da bi se zmanjšala vrednost našega denarja, nečem pa tudi ne, da bi se povečala, in zato je dobiti normo, da ne bode oškodovan ne upnik ne dolžnik. Da se pa to doseže, treba ukreniti, na kakšen način se bode dobilo zlato, da se po njem najde substrat za končno stabilizacijo denarne vrednosti in da bode moči o svojem času začeti plačevati v gotovini. Govoriti mi je sedaj o relaciji. Kaj je bistvo relacije? Relacija omogoči, da je z izvestno količino zlata moči plačati vsako stvar, katero je plačati v avstrijski vrednoti, a tem pa je določena vrednost naše vrednote na toliko, kolikor je te izvestne količine zlata. Mnogi pravijo: Ostanimo pri stari vrednoti in nakupimo zlata, da se bode relacija določila o svojem času po tedanjem razmerji mej zlatom in srebrom. Na ta način ostanemo tudi v bodoče še zavisni od okolščin, a če nakupimo zlata, prisilimo državo, da se spušča v valutno spekulacijo, tem potom pa bi dosegli prav nasprotje tega, kar bi radi dosegli. Če hočemo valuto regulovati, moramo relacijo sedaj določiti. A kako? Jedni trdé, da po dnevnem kursu. Katerega dne? Mnenja o tem bila so v enketi zelo različna. Dnevni kurs je slučajen in se ravna samo po tem, kolikšno je popraševanje in ponujanje na denarnem semnju. Zato smo se odločili za premerni kurs in našli smo ga. Izražen je v relaciji na podstavi kursov od leta 1879. sem. Ta je mej vsemi predlogi še najpravičnejši, jedini, katerega podpira objektivni argument. Kdor zagovarja druge kurse, govori z ozirom na svoje zasebne interese, tega pa nikakor ne morem odobriti. — Opravičeno je tudi vprašanje, zakaj silimo, da se važna ta stvar reši sedaj. Da nisem prepričan, da se to zgoditi mora, ne stopil bi s temi predlogami prav sedaj pred Vas. Vpraševali bodete: zakaj prav sedaj, če se je stvar toliko let odkladala, lahko bode še nekaj časa počakati. Da je valuta moči premeniti samo soglasno z ogersko vlado, to ni jedini odločilni moment, sicer bomo pa o tem govorili še v specialni razpravi. Sedanje razmere v našem denarstvu so jako nevarne in nujno je treba, da se uredé. Drugi uzrok, da je stvar tako nujna, so nove trgovinske pogodbe, katere naj stabilizujejo gospodarske naše razmerje z inozemstvom. Sistem trgovinskih pogodb in stalnih carin pa je popolniti s stabilnostjo denarstva, sicer postane ničeva stabilnost, katero so določile trgovinske pogodbe. Producentje imajo pravico tirjati, da se stabilizujejo te razmere, a tudi tisti, ki imajo svoje imetje na-

loženo v rentah, smejo tirjati, da se ne premene razmere producentov. Gotovo boste vpraševali: So li naše denarne razmere sedaj v nevarnosti? Ako se zanimamo za razprave glede prostega kovanja srebra v Zedinjenih državah, zapazili ste, kako neznaten je razloček med večino in manjšino, in kako lahko bi mogle ameriške razmere uplivati tudi na naše. Kdo more reči, bodo li ali ne bodo v Ameriki ukrenili svobodno kovanje srebra. Naša dolžnost pa je skrbeti, da storimo pravočasno vse, kar treba, da smo pripravljeni tudi za ta slučaj. Ako reguliramo vrednoto, ne smemo obstati sredi pota, delati nam je na vso moč na to, da vrednoto realizujemo, da pridemo do plačevanja v gotovini. To pa se mora storiti tako, da bode uspeh brezdvopen. Prav zato ne predlagam nikakega roka, kdaj naj se začne plačevanje v gotovini. Ako bi Vi v tem obziru določili kakšen rok, predno imate v rokah v to potrebnih sredstev, sosebno dovolj zlata, potem ste se vedoma spustili v spekulacijo, in to je nekaj, česar jaz na sedanjem svojem mestu nikdar odobrili ne bom. Še na neko drugo stvar se je ozirati, na to namreč, da bi se po premembni vrednote ne zmanjšalo število kolajočih sredstev. To bi utegnilo uničiti vso stvar in zato ni mogoče določiti nikakih rokov. Odkar sem nastopil svoje mesto, bavil sem se s tem vprašanjem in vedno bolj spoznal, da se množče nevarnosti toliko bolj, kolikor dalje se odlašajo rešitve. Laglje bi bilo pustiti to reč v miru in ne storiti ničesar. Očitano zaradi tega bi ne bilo posebno velika. Tega pa nisem storil. Zdaj je Vas, gospoda moja, zadela dolžnost, da uvažite to stvar in odločite o njej v korist drage domovine.

Na to se je začela specialna razprava o Dunajskih prometnih predlogih.

Poročevalec dr. Russ zagovarja obširno naravno Dunajskega kanala in zimskega pristanišča, češ, da je v notranji zvezi z drugimi napravami ter velike važnosti.

Hohenwartovega kluba član posl. Dipauli zavrača očitano, da hoče konservativna stranka vso stvar zavleči in naglašja, da ni niti političen in stvaren protivnik predloga, a vsake točke ni smeti postavljati pred poslance, češ, če ne glasujete zanjo, niso Vaše simpatije za Dunaj iskrene. Prav zato se ni čuditi, da je postalo zaupanje v parlament — jetično. Glede Dunajskega kanala izrekli so strokovnjaki samo tehnično svoje mnenje, o potrebi in koristi te naprave ni nikjer govora. Zato predlaga, naj se ta del predloge vrne budgetnemu odseku. Kdor pozna gospodarsko stisko kmetijskega prebivalstva, kdor čuje gromenje na socialnem horizontu, mora dvakrat preudariti, kako mu je ravnati v tem slučaju, ne zmeneti se za voljo in nevoljo.

Posl. Suess pravi, da se zavrže vsa predloga, če se vsprejme Dipaulijev nasvet. Vodna pota so nujno potrebna. Govornik zagovarja obširno predlogo, trdeč, da je eminentne koristi ne samo za Dunaj, ampak za vso državo.

Posl. grof Fries nasvetuje za slučaj, da bi bil odklonjen predlog Dipaulijev, naj vlada premisli, kako bi bilo fekalije Dunajske, vredne na leto do 6 milijonov goldinarjev, porabiti za kmetijstvo.

Vladni zastopnik sekcijski načelnik Wittek se poteza za Dunavski kanal in ga priporoča v vsprejetje, ker je v notranji zvezi z drugimi predlogami in od njih neločljiv. Razprava se na to prekine.

Posl. dr. Laginja in tovariši interpelirajo ministrskega predsednika, kako posreduje, da pridejo o zmislu isterskega dež. reda do Najvišje vednosti govori, govorjeni v isterskem deželnem zboru v hrvaškem jeziku, in interpelacije do vlade in deželnega odbora, stavljene v tem jeziku, ko vse to ni zabeleženo v zapisniku. — Posl. Hauck interpeluje zaradi strajka Dunajskih kočijažev; posl. Rizzi zaradi odpusta delavcev v arsenalu v Pulji; posl. Pacák pa zaradi sistiranje ukrepa obč. odbora v Kutni hori, s katerim ukrepom se je izreklo soglasje z mladočeškimi oklicom na narod.

Prihoduja seja v sredo. Na dnevnem redu bode nadaljevanje razprave o Dunajskih prometnih napravah in prvo čitanje valutnih predlog.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. maja.

Dr. Rieger in tolmačenje punktacij.

Velike važnosti je pismo, katero je pisal dr. Rieger predsedniku višjega sodišča Praškega, na po-

živ, da imenuje dva nova zaupna moža v komisijo za razdelitev okrajev, namestu izstopivšega dr. Mattuša in dr. Zatka. Dr. Rieger ni imenoval novih mož in utemeljuje v svojem odgovoru obširno, zakaj tega ni storil ter protestuje odločno proti temu, kako hoté Nemci zdaj tolmačiti Dunajске punktacije. „Noben pošten človek ne more trditi“ — pravi — da bi bil smisel in obseg Dunajskih dogovorov takšen, kakor se hoče tolmačiti zdaj. Dalje konstatuje dr. Rieger, da Nemci hoté po ovinkih doseči izvršitev svojih želj in oškodovati državopravno zaimčeno jednoto češkega kraljestva. Vlada je po nekaterih naredbah izdatno pripomogla, da se je razburil narod, to potrjuje tudi Rieger. Dalje pravi, da „nikdo ni dolžen držati se dogovorov, če se premeni njih obseg, smisel in pomen“. V tem stavku izrečena je sodba dr. Riegra o sedanjem stanju punktacij. Poprejšnjim izjavam prof. Zeithammer-ja v dež. zboru in dr. Mattuša na nedeljskem shodu „pol. društva polabskega“, se je zdaj pridružil še dr. Rieger. Vsi trije poverjeniki, ki so podpisani na Dunajskem protokolu, so torej jedne misli o tem, da so oproščeni dolžnosti, držati se dogovora. Po odločnem odgovoru dr. Riegra ne more torej nikdo, niti stranka niti vlada več dvomiti o tem, kako stališče zavzema staročeška stranka nasproti punktacijam.

Nova poljska stranka.

Gališke Poljake zastopajo zdaj večinoma samo Krakovski Stancziki, aristokratska stranka, s katero niso kmetaki volilci poljski kar nič zadovoljni, akoprav je ne morejo ovreči. Državni poslanec Potoczki postavil se je za čelo nezadovoljnih volilcev in ustanovil poljsko kmetisko stranko, katera se v političnem oziru ne razlikuje skoro nič od drugih poljskih strank, samo da postavlja v prvo vrsto svojega programa varstvo kmetijskih interesov, in pravično razdelitev davkov in drugih bremen.

Volitve za hrvaški sabor.

Kakor poroča „Obzor“, razpisale se bodo volitve za hrvaški sabor za dneve 30. in 31. maja in 1. junija.

Ogerski državni zbor.

V magnatski in v poslanski zbornici ogerskega državnega zbora sta predsednika v predčerašnji seji naznanila, da se bode ob navzočnosti cesarja vršila dne 8. junija petindvajsetletnica kronanja ter predlagala, naj se državni zbor v ta dan korporativno predstavi vladarju, da mu znova zagotovi neomejeno udanost narodnih poslancev. Predlog je bil vsprejet z nadošenjem, le nekateri opozicijski poslanci so vpraševali, bode li pri tej priliki vihrala raz kraljev grad črno-rumena zastava, drugi pa so zahtevali, da pogodbe iz l. 1867. pri tej priliki ni smeti omeniti.

Vnanje države.

Novo italijansko ministerstvo.

Italijansko ministerstvo je sestavljeno. Giolitti, hladnokrvni in obče čislani mož prevzel je predsedstvo, Brin, odločni zagovornik trojne zveze, postal je minister vnanjih reči, pravosodni minister je Bonacci, izboren pravnik in sloveč govornik ter znan kot nasprotnik Vatikanskih aspiracij; duhoviti dramatični pisatelj in elegantni govornik Martini je naučni minister. Finančno ministerstvo je prevzel Ellena, ki je že večkrat sedel na tem mestu. Drugi člani nove vlade so manjšega pomena, ker politični pravec določevali bode le prej imenovani. Splošno se sodi, da bode nova vlada v političnem oziru zastopala liberalne tendence, v narodnogospodarskem pogledu pa stavi vsa Italija veliko zaupanje v te nove sile, ali se bodo vse nade, katere goji Italija, tudi izpolnile, pokazala bode bodočnost.

Francoska zbornica.

V kratkem sešla se bode francoska zbornica v novo zasedanje. Prva stvar, s katero se ji bode pečati, so dinamitardi. Posl. Lavy misli interpelirati vlado, zakaj je zaprla tako veliko število ljudi, samo zato, ker jih je imela na sumu, da so anarhisti, čeprav se je potem izkazalo, da niti z dinamitardi v nikakršni zvezi niso. Zanimanje za to stvar je sosebno veliko, zlasti pa zato, bode-li ministrski predsednik odgovoril na to interpelacijo tako energično, kakor je obečal v svojem govoru ob grobu Vevy-jevem, ali pa se bode udal uplivu Freycineta, ki se vedno boji zamere radikalcev. Odkar se je polegel prvi strah pred anarhisti, začeli radikalci zopet boj droti klerikalizmu in ga mislijo, kakor je to napovedal sam Floquet, zanesti tudi v narodno zbornico.

Domače stvari.

— (Dnevni red seji obč. sveta Ljubljanskega) v torek 17. dan maja 1892 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznanila predsedstva. II. Finančnega odseka poročilo: a) o mestne hranilnice Ljubljanske računskem zaključku za 1891. leto; b) o določitvi roka, kdaj je začeti pobirati mestne priklade in davščine na ozemlju, izločenem iz občine Dolenja Šiška in priklapljenem Ljubljani; c) o pozivu državnega poslanca Josipa Schlesingerja, da se mestna občina pridruži protestu zoper uve-

denje zlate valute. III. Stavbinskega odseka poročilo: a) o Hauptmanovi ponudbi gledé odstopa sveta za uravnavo Resljeve in sv. Petra ceste; b) glede podaljšanja nove Tržaške ceste; c) o nakupu nekaj Zenkerjevega vrta za Igriščem; d) o regulovanju Tržaške ceste poleg Paichlove hiše. IV. Policijskega odseka poročilo: a) o računih za zdravila, oddana mestnim uboščekom 1891. leta; b) o nekem prizivu zoper odlok mestnega magistrata v cestno-policijskih stvaréh. V. Šolskega odseka poročilo o porabi dotacije: a) c. kr. velike realke za 1891. leto; b) ondotne modelirske šole za isto leto; c) za šolski vrt pri I. mestni deški ljudski šoli za 1891. l.; d) za šolsko delarno pri II. mestni deški ljudski šoli. VI. Vodovodnega ravnateljstva poročilo: a) o popolnitvi vodovodne mreže s položenjem cevi v Igriških in Streliških ulicah in na cesti na južno železnico; b) o prošnji hiralnice gledé pavšalne letne pristojbine za porabo vode; c) o prošnji Marijanišča za znižanje vodovodne pristojbine.

— (Koroške Slovence) zastopal je pri včerašnjem shodu „Slovenskega društva“ g. doktor Josip Rakež.

— (Osobne vesti.) Apostolski vikar c. kr. vojske, vojaški škof gospod doktor Koloman Belopotoczky došel je na svojem kanoničnem nadzorovalnem potovanju v soboto v Ljubljano in se tukaj mudil tudi včeraj. Nastanil se je v knezoškofijski palači.

— (Himen.) Danes jutraj poročil se je v St. Jakobski farni cerkvi arhitekt g. Ivan Duffé, prvi mestni inženir in vodja mestnega stavbinskega urada, z gospo Lucijo udovelo Tomek, graščakinjo v Rakovniku. Čestitamo!

— (Dolenjska železnica) začne se danes zidati v šestih partijah. Od južne železnice se bode odcepila blizu Vodmata, 32 km zunaj glavnega kolodvora. Do postaje na Grosupljem znašala bode dolžina 38-27 km, od te postaje pa do Kočevja 49-411 km.

— (Železnica po Poljanski dolini.) Govori se, da nameravajo sezidati „strategično“ železnico tudi po Poljanski dolini na Žire in dalje ob Idriji in Soči proti Čedadu na Furlanskem.

— (Živinozdravnik v Litiji.) Obširni Litijski okraj do zdaj ni imel živinozdravnika. Naselil se je zdaj tam g. Hugon Turk ml., ki je nedavno z odličnim uspehom dovršil svoje študije na Dunaji. Novi živinozdravnik je sin znanega rodoljuba v Ljubljani.

— (Zabavni vlak na Dunaj.) Ker je cvetlični korso preložen, odpelje se zabavni vlak na Dunaj dne 25. t. m., a ne 20., kakor je bilo prvotno naznanjeno.

— (O vipavski železnici) razpravljala je v zadnji seji tudi trgovinska in obrtnijska zbornica v Gorici, ki se je bila obširno pečala s tem predmetom že l. 1889. Takrat je izdelala tudi potrebne načrte in preudarke stroškov. Ker je naročil deželni zbor goriški dež. odbor, naj oskrbi vsa potrebna pripravljala dela za to železnico, utegnejo ti načrti dobro služiti. Trgovinska zbornica je sklenila, da se pridruži dež. odboru in da bode podpirala vse korake, katere bode storil, da zadosti naročilu dež. zbora.

— (Umrli je) v Mariboru čast. gosp. Jurij Matjašič, infilirani stolni prošt in konzistorijalni svetnik, v visoki starosti 85 let. Pokojnik rodil se je v Ptui in služboval vedno na spodnjem Štajerskem. Od l. 1844—1861 bil je učitelj veronauka na Mariborski gimnaziji.

— (Iz mestnega zastopa Celovškega.) V zadnji seji poročal je občinski pravni zastopnik dr. pl. Hibler o odločbi c. kr. državnega sodišča na pritožbo magistrata zaradi slovenskih ulog na magistrat. Odločba pravi, kakor znano, da ta pritožba ni taka, da bi o njej moglo razpravljati državno sodišče. To naznanilo vzelo se je na znanje. Celovski magistrat moral bode torej še tudi na dalje biti toliko prijazen in sprejemati slovenske uloge, če mu je to že ljubo in drago ali ne.

— (Izlet „Tržaškega Sokola“ in veselica „bralnega društva na Opčinah“) preteklo nedeljo 8. t. m. obnesla sta se prav dobro. Posebno odlikovali so se člani „Sokola“ v telovadbi ter pokazali, da pod vodstvom učitelja gosp. Nehronyja prav vrlo napredujejo. Pevski program izvršil se je prav dobro, isto tako tudi glediška igra. „Sokolu“ pridružilo se je mnogo drugih Tržaških rodoljubov, ki so se vrnili prav zadovoljni. Narodno življenje v Trstu in v okolici se razvija kaj lepo, naj bi se postopalo vedno složno in krepko naprej!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Praga 15. maja. Za danes v Kladno sklicani ljudski shod prepovedalo okrajno glavarstvo z ozirom na tamošnje razmere.

Pečuh 15. maja. Vseh 21 delavcev, o katerih se je mislilo da so utonili v rudniku v Samogyu, rešili so po napornem delovanju. Veselje nepopisno.

Rim 15. maja. Novo ministerstvo ustanovilo se danes. Giolitti prevzel predsedstvo, notranje stvari in začasno drž. zaklad, Brin vnanje stvari, Ellena finance in Pelloux vojni portfelj.

Atene 15. maja. Včeraj zvečer bila velika demonstracija za Delyannisa. Udeležilo se je je kakih 30.000 oseb.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tužci:

15. maja.

Pri **Maliči:** Hedenig, Schwegel z Dunaja. — Schaller iz Linca. — Bratanič, Perko, Schuffermüller, Vošnjak iz Celja. — Rumel iz Prage. — Šavnik iz Kranja. — Negovetič z Reke.

Pri **Momu:** Weigert, Singer, Fabery, Puchhinger, Gombrich, Buchwald, Kaldern z Dunaja. — Koch iz Trsta. — Deutsch iz Gradca. — Ferjančič iz Budimpešte. — Fischer z Reke. — Waida iz Velikih Lašč. — Lukšič, Leckeschik iz Brna.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
14. maja	7. zjutraj	787.3 mm.	13.0° C	sl. szh.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	786.6 mm.	20.4° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	736.8 mm.	12.8° C	sl. vzh.	jasno	
15. maja	7. zjutraj	737.0 mm.	9.8° C	brev.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	736.8 mm.	22.6° C	sl. szh.	d. jas.	
	9. zvečer	735.1 mm.	15.0° C	sl. svz.	d. jas.	

Srednja temperatura 15.4° in 15.8°, za 1.6° in 1.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. maja t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	95.50	95.55
Srebrna renta	95.10	95.10
Zlata renta	112.35	112.35
5% marcna renta	100.95	101.10
Akcije narodne banke	989.00	909.00
Kreditne akcije	318.75	317.25
London	119.75	119.70
Srebro	—	—
Napol.	9.50 1/2	9.50 1/2
C. kr. cekini	5.64	5.64
Nemške marke	58.62 1/2	58.62
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	184
Ogerska zlata renta 4%	100	109
Ogerska papirna renta 5%	100	70
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	100	117
Kreditne srečke	100 gld.	187
Rudolfove srečke	10	22
Akcije anglo-avstr. banke	120	149
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	241	75

Vincencij Levstik

šolski vodja in nadučitelj na Vrhniki

Ivana Levstik roj. Tomšič

poročena.

(543)

Vrhnika, dne 15. maja 1892.

Vsakovrstne

vozičke za otroke

dobro, jako solidno in ukusno izdelane, priporoča komad po gld. 5.—, 6.—, 7.—, 7.50, 8.—, 9.— in 10.— do gld. 20.— (540—2)

Kočevska domača obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Inspektorja

za posredovanje zavarovanj na življenje in sicer na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem vsprejme tuzemska zavarovalnica na življenje proti gotovi plači in proviziji. Tudi takšni gospodje, kateri še ne poznajo te stroke, se nastavijo, ako so sposobni. — Ponudbe pod „Inspektor Nr. 200“ na posredovalnico anonc Rudolf Mosse na Dunaji. (532—2)

Zahvala in vabilo.

Udano podpisani usoja si naznaniti, da se bodo, začeni v torek, dne 17. t. m.,

v hôtelu „Pri Maliču“

zaprti v Šelenburgovih ulicah ležeči obedni saloni ter se čez poletje oddajali za družbene shode, svatbe itd. Mnogobrojnim obiskovalcem teh lokalitet v zimski sezoni izreka podpisane najtoplejšo svojo zahvalo. Zajedno naznanja p. n. publiki, da bo veliki, elegantno prenovljeni

vrtni obedni salon

zopet odprt začeni dne 17. t. m. in vabi najljubše k obilemu obiskovanju, zagotavlja točno postrežbo in nizke cene. Ob enem usoja se udano podpisani naznaniti, da pošilja frankovano na dom obljubljeno **Reinighauserjevo žgareno pivo** liter po 20 kr. in sloveče **Pizensko pivo** iz ondotne mešarske pivovarne liter po 30 kr., ako se vzame vsaj 10 vedno sveže napolnjenih in patentovano zamašenih steklenic.

Z odličnim spoštovanjem

Henrik Höselmayer

(542) restavratér v hôtelu „Pri Maliči“ v Ljubljani.

Stalne cene!

Velika razprodaja

Kongresni trg št. 9

Kongresni trg št. 9

samo za malo časa.

Zaradi opustitve svojih velikih dveh trgovin v Trstu in da prodam velikansko svojo zalogo, priredim za malo časa v Ljubljani razprodajo jednega dela

blaga iz kineškega srebra

in sicer

za polovico navadne cene.

Garantirano posrebljenih:

6 komadov žlic } gld. 9.—
6 vilic }
6 nožev }

Garantirano bela kovina:

6 komadov žlic } gld. 14.40
6 vilic }
6 nožev }

6 kom. žličic za kavo gld. 1.50. 6 kom. žličic za kavo gld. 2.50.

Velika izbira sladornic, namizij za zajutrek, obed, podstavkov za jesi in olje, svetilnikov, bombonijér, jask za surovo maslo, jask za sardine, lestencev itd. itd. — Na izbor so posebno svatbena darila.

V Ljubljani prvičkrat na prodaj

izredno velika izbira pristnega

japonskega in kineškega blaga

kakor:

Pristnih satsumskih vâz, žardinjer, ponočnih posod, satsumskega in porcelanskega namizja za čaj, lakovanih kaset, kaset za rokavice, kaset za robove, dekoracijskih pahalk v vseh velikostih, asortovanih dekoracijskih senil itd., dekoracijskih krožnikov iz satsuma, imeriha, bronovine in saxonu.

Bambusovo pohištje: stoli, mize, dresorji, nožilke, itd. itd.

Z zlatom in srebrom prepletene stenske dekoracije, z zlatom in srebrom prepletene okrilja za peči.

Pavova perja, lampijoni itd. (494—5)

Stalne cene!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Štev. 62.

Objavljene.

(524—2)

Od cestnega odbora za sodni okraj Senožec se naznanja, da bo pristojbina mitnice na Reški deželni cesti pri Vremih za tri leta, to je od 1. junija l. 1892 do 1. junija 1895 na javni dražbi

dne 23. maja 1892

ob 9. uri dopoldne v hiši gospoda Janeza Dekleve star. v Vromskem Britofu v zakup dana pod sledečimi pogoji:

1. Zakupnik zadobi pravo mitniško pristojbino pobirati, katera znaša:
 - a) od jednega upreženega voznega živčeta po 4 kr
 - b) od jednega težkega gnanega živčeta, (vola, konja, bika, krave, junčka, jeniče, meza in osla) ali neupreženega živčeta po 2 "
 - c) od jednega lahkega gnanega živčeta (tele, ovce, koze, prasca in svinje) po 1 "
2. Živčete, neseno ali peljano ne spada pod odrajtlo mitniške pristojbine. Zakupniku stoji v porabo mitniški hloď s pritliklo, potem stanovanje v mitnični hiši proti letnemu ponaprednemu izplačilu najemšćine 25 gld., na cestni odbor Senožec.
3. Zakupnik se mora vsak mesec na slavni c. kr. davkarski urad v Senožecah ponazadno odrajtati, sicer pa 5 od sto obresti od vsacega zapadenega obroka plačati.
4. Dražbe se zna vsak udeležiti, ki ima za to postavno sposobnost in zamore dati pogojeno varnost, ter iz mitničnih zakupov ni izrečno izločen.
5. Kdor bi v imenu katerega drugega ponudbo staviti hotel, se mora s sodnijsko poverjenim pooblastilom svojega pooblastitelja pri komisiji pred dražbo izkazati in taisto njej izročiti.

6. Pismene, s postavnim kolkom previdene ponudbe morajo:

- a) Varščino (Caution) vsled odstavka 8. teh pogojev v gotovini ali pa v državnih papirjih po zadnje spoznanem borznem kursu ali pa z dokazanim spricvalom, da je ta znesek pri jednej eraričnih zalog v gotovini ali pa v državnih papirjih po kurzu vrednosti uložen ali hipotekarno pupilarno utrjen bil, tedaj če je kavcija hipotekarno zagotovljena, mora biti taista z deželno ali zemljiško-knjižnim zastavnim vpiskom ali izpiskom in sodnijsko cenitveno listino od hipoteke previdena.
- b) Take ponudbe morajo

do 22. maja 1892

- c) Pismene ponudbe morajo znesek v številkah odločno in razumljivo povedati in mora ponudnik svoje ime in priimek, potem stan in stanovališče podpisati. Stranke pisave nezmotne, naj svoje lastnoročno znamenje k pismeni ponudbi pridenó, v kateri mora biti podpisan tudi jeden podpisalec kot priča in še jedna priča, ter obeh stan in stanovališče. Če je ved oseb skupno jedno pismeno ponubo uložilo, morajo v taisto povedati, da se kot aerazdelni soplačevalci jeden za vse in vsi za jednega, na dopolnitvo zakupnih pogojev zavežejo. Ob jednem morajo v ponudbi tistega soudeleženca naznaniti, na katerega ime se bo napisal zakupni objekt.

- d) Take ponudbe ne smejo imeti nobenih pristavkov (klausel), katere bi utegnile prikrajševati dražbene pogoje, ampak morajo odločno izraževati, da hoče ponujalec vse v tem objavljeni zapopadne in one pri ustmeni dražbi prečitane, v dražbeni zapisnik zapisane pogoje natanko spoľnjevati
- e) Zunan morajo pismene ponudbe imeti ta-le napis: „Ponudba na zakup mitnice pri Vremih“.

- f) Pismene ponudbe so pravovezilne za ponujalca od časa njih uloge, za cestni odbor pa še le od dneva, katerega se potrditev ponudbe dotičnemu ponujalcu na znanje dá. Pismene ponudbe bodo po dovršenosti ustmeni dražbi v pričo zakupnih dražbenikov odprte in razglašene. Zakup se bo potem, ne da bi se naprej dražilo, tistemu priznal, kateri bo ali po ustmeni dražbi ali po predpisani pismeni ponudbi največ ponudil, pa naj si bo, da je ta ponudba izključeni znesek dosegla ali presešla če je za sklepjanje dotične zakupne pogodbe pripravna. Omeniti je, da, ako bi pismena in ustmena ponudba jednaka bila, dobi ustmena, od dveh ali več jednaki pismenih ponudb, dobi pa tista prednost, za katero bo zrebanje odločilo, izpeljano po dražbeni komisiji.

7. Zakupnik je navezan kavcijo šesti dele celozakupnine položiti, to se zna odrajtati v gotovini, državnih papirjih ali fidejusrčno.

8. Vsak mora, predno se sme dražbe udeležiti, znesek 100 gld. dražbeni komisiji kot začasno kavcijo izplačati; to izplačilo zna biti, kakor zgorej rečeno, v gotovini zemljiško-odveznih obligacijah ali c. kr. državnih papirjih po zadnje poznani kursu vrednosti.

9. Precej po dovršitvi dražbe bodo kavcije nezakupnikom povrnjene zakupniku pa bo taista še le po dogotovljenju kavcije (v zmislu točke 7) povrnjena; to dogotovljenje mora se zgoditi pred izročenjem zakupnega objekta.

Vsi drugi splošni zakupni pogoji se morejo ogledati pri cestnem odboru v Senožecah in v Postojni.

Odbor skladnih cest v Senožecah

dne 9. maja 1892.

Obrazec za pismeno ponudbo.

Jaz ponujam za nakup pobiranja mitniške pristojbine na Reški deželni cesti pri Vremih za čas od 1. junija 1892 do 1. junija 1895 zakupni znesek (ponudni znesek v številkah) piši: (ponudni znesek v črkah), in storim zagotovo, da se hočem pogojev, kateri so v dotičnem objavljeni naznačeni, točno držati.

Kot začasno kavcijo prilagam ta znesek 100 gld.

(Podpis mora biti po objavljenem predpisu.)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.